

Társ postak
plátó in num.
No. 224713-325.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Ulaj. Str.
Baron L. Pop

16. Telefon: 1-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200 l.
Földre: Havonta 2, negyedévre 6, egészévre 12, egészévre 20 l.
Cikkek díjazás szerint. Az „**UJ KELET**” az erdélyi és bánági sajtóság egyetlen napilapja. Cikkeink utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rámásetter Róbert

ESZÉK-PARTI NAPILAP

Ara 5 lej

Érmentetlen leveleket nem fogadunk el. Készen állunk megválaszolni a leveleket és válaszleveleket megvárjuk. Szerkesztő Dr. Marton Ernő, Felsőle szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő Mészáros Ernő, Str. Matei Milcu 1.

Kedd, 1934 augusztus 21.

5694. EV ELUL 10 XVII. EVF. 187. SZAM.

VILÁG TÖRLEM

Az olasz gyarmatosítás Tripoliszban

Írta: Ellen Ly

Most, hogy Mussolini a francia világpolitikai érdekszférához való közeledése érdekében, állítólag az eddiginél is nagyobb befolyást kapott Afrikában, illetőleg Libiában és Tripoliszban, alant következő cikk különös érdeklődésre tarthat számot.

Két éjszaka és egy nap a hajót Napolyból Tripoliszba. Ebben a tartományban, amelynek Italo Balbo tábornagy a kormányzója és a területé ötször akkora, mint Olaszországé, lázas munka folyik. Egy olasz ezt így jellemezte:

— Mi itt dogozunk, amíg másuttól világszerte inkább beszélnek és írnak. A sürgés forgás olyan mint a hangya bolyban. Szállásokat, bankokat, lakóházakat építenek. Nagyarányú kaszinó van keletkezében. Tripolisnak nagy jövője van. Naponként repülőgépek közelednek Róma és Tripolis között. Aki sokalja a hosszú hajóutat, nyolc óra alatt elérheti Romát Tripolistól.

A tengerparton jó magasan ódon, VI. századbéli spanyol kastély áll. Ezt alakítják most át Balbo részére kormányzói palotává. Felhasználják a tengerparti ásások közben talált mozaiklapokat és régi szoborműveket. Megőrzik a kastély történelmi jellegét de egyuttal a legkorszerűbben és legkényelmesebben rendezik be.

Tripolis látványosságai közé tartozik a volt kormányzónak, Volpi grófnak. Olaszország legnagyobb iparosának palotája. Volpi feleségével együtt évente kétszer látogat el Tripoliszba és itt tölt néhány hetet. Az épület az egy arab negyedben áll és arab építészeti modorban készült. Kívülről tehát nem látni egyebet, mint a fehérre meszelt falakat. De ezek a jelentéktelen külsejű falak valóságos paradicsomi otthon rejtegetnek.

Itt minden arab. Páratlan szépségű és értékű szőnyegek. Tarkapárnás fülkék, arab butorok és drága gyöngyház berakások. A grófné szobájában hatalmas szekrény és láda ezüstpól, gyöngyházzal. Ódon török kandallók, magas börpárnák. De egyuttal minden kényelem: központi fűtés, fűtőszelők, pompás fürdőszobák, kényelmesen berendezett vendégszobák.

Az épület közepét természetesen a szokásos arab udvar foglalja el, amelyet előnt a virágerdő. Középen az elmaradhatatlan szökőkút csobog. Az udvarra nyílnak, mint minden arab házban, az ablakok, melyekről a divatos rács sem hiányzik. Az udvarról lépcsők vezetnek a kertbe, amelynek virágpompáját és illatát, szingázdagságát mintha az ezeregyéjszaka meséiből vették volna kölcsön.

Az új Tripolis modern, európai jellegű nagyváros, minden korszerű vívmánnyal. A régi városrész azonban még mindig százszázalékos Kelet.

Van itt egy kis ucca, amelynek nincsege. Falécekkel van fedve és a léceken szőlő terem. Az egymás hegyén hátán levő boltokban Kelet kincseit árulják. Végig a hosszú, keskeny uccán sötét szemű, délceg arabok kínálgatják szőnyegeiket, keleti illusztrációkat, elefántcsontfaragványokat és bordszörműveket. Ember legyen a talpán, aki vásárlás nélkül megállja. Mert az árak képtelenül olcsók. De fájdalom, a vámok

„A tegnapi népszavazáson meghalt a nemzeti szocializmus”

Harmincmillió „igen” és ötmillió „nem” - a tegnapi németországi népszavazás eredménye

Negyvenhárommillió 267 ezer ember adta le tegnap szavazatát. Rengeteg szavazatot semmisítettek meg. A választók 95,7 százaléka vett részt a szavazáson

Berlin, augusztus 20. A hivatalos jelentések szerint Hitler legújabb, de minden valószínűség szerint legutolsó népszavazási komédiája, súlyosabb incidensek nélkül zajlott le a tegnapi nap folyamán. A hivatalos jelentés teljesen megbízhatatlan, mert adatai önkényesen összeállítottak. Éjjel fél három órakor publikálták a népszavazás első eredményét, amely szerint a 45 millió 900 ezer német választóból 43 millió 338 ezer 386 ember szavazott le. Ezek közül 38 millió 188 ezer 286 igennel szavazott, míg 4 millió 280 ezer 475 nemmel. A megsemmisített szavazatok száma 869 ezer 625-öt tett ki. A választók tehát 94,5 százaléka vett részt a szavazáson.

Az éjjeli félhárom órakor kiadott hivatalos jelentés szerint Berlin választókerületében összesen 3 millió 190 ezer ember szavazott le, amelyből igennel 2 millió 451 ezer, nemmel pedig 493 ezer szavazott. A szavazatokból 75 ezret semmisítettek meg.

Hétfőn délelőtt kiadták a népszavazás

A külföldi sajtó lesújtó kritikája a népszavazási komédiáról

A francia és angol sajtó általában azt konstatálja, hogy a németországi népszavazás helybenhagyta Hitler hatalmát, de egyben tárgyilagosan megállapítják, hogy a jelenlegi népszavazáson a németországi népszavazás eredménye szerint a nemzeti szocializmus veszít erejéből és Hitler lassan elveszíti a talajt lábai alól.

Még egyetlen népszavazáson sem nyilatkozott meg ellene ilyen nagyszámú ellenzék.

A News Chronicle szerint a népszavazás eredményei az antihitleristák harci egységét és harci elemeit döntő haragra ösztönzik, legyenek bár ezek az elszánt ellenségek, titkosok, vagy nyíltak, és döntésnek bár a nyílt, vagy a titkos harc mellett. A szabadság barátainak mindenestre van miért örülniük.

A Daily Herald annak az érdekes fel fogásának ad hangot, hogy a nemzeti szocializmus a tegnapi népszavazáson meghalt.

Hitler, a fanatikus próféta, nincs többé. A „népvezérnek” most el kell fogadnia a hadsereg protektorátusát el kell ismerenie az arisztokrácia autoritását és elő kell készítenie a restaurációt. A történelem eseményei azt bizonyítják, hogy a forradalmak sokszor vonták maguk után a restaurációt.

elgondolt legendáját.

A köztársasági elnökséggel fuzionált kancellár számára nem lesz más választás, mint amj minden diktátor utja volt eddig. A bizonytalan népi egység helyett a hadseregre kell hogy támaszkodják. Hitler rá van szorulva a Reichswehr támogatására, de a Reichswehr-pajzsok he-

lyet szuronyok hegyén fogja tartani a kancellárt s ez nem a legkényelmesebb ülés még olyan vitéz számára sem, mint a Führer.

A legenda elsorvad, a hatalom meggyengül és a német nép Isten kegyelméből teremtetődött Führerjéből a Reichswehr bábja lesz.

Ötmillió bátor ember

Azt senki sem hitte egy percig sem, hogy a Németországban eirendelt népszavazást komolyan lehet majd venni. Hiszen másodszor egy szavazás az, ahol az ellenvélemény tökéletesen el van némítva.

Egymillió emberből álló propagandahadsereg, valamennyi újság, a rádió és az agitációnak megannyi eszköze, Göbbels legfelsőbb irányítása mellett heteken keresztül dolgozta meg a választókat az „igen” érdekében.

Amugysem könnyű nemet mondani egy országban, ahol terror, akasztófa és koncentrációs tábor van. Hát még egy olyan országban, ahol a terror akkora, hogy egyetlen egy lapocska sem kaphat engedélyt arra, hogy két illedelmes mondattal kifejtse a maga ellenvéleményét.

Hivatalos apparátussal rendezték meg azokat a gyűléseket, amelyeken Hitler köztársasági elnökségének elismerésére buzdították a szavazótömegeket, de ha tíz ember gyűlt össze, hogy a maga ellenállásának szélesebb teret keressen, rendőrök ütöttek rajtuk.

Hát kifejezheti egy ilyen szavazás egy ország lakosságának a hangulatát? S lehet-e ezekből a számokból komoly következtetést levonni?

Bizonyára lehet.

De nem azt a konzekvenciát, amit a hitlerista sajtó magyaráz az elbűvített német birodalomnak. Hanem annak pontosan az ellenkezőjét.

Ötmillió ember akadt Németországban, aki ilyen mostoha körülmények között, amikor a legális ellenzéki propaganda meg van fojtva és a föld alá van kergetve, szinte életének és testi épségének a kockázatásával „nem”-et mert szavazni.

Németország nem maradék nélkül hitlerista. Mert ha igaz is az, hogy az ország lakosságának egy részét részeges kábulatba ejtette a végeszakadatlan nemzeti szocialista szóáradat, sokmillióra rug azoknak a száma, akik hívős fejűek és józan ésszel látják, hogy a harmadik birodalom Hitlerrel az élen a veszébe rohan.

Ez az ötmillió ember csak az élesapata az elégedetleneknek és a hitlerizmus ellen ségének. A bátrak és a gerincesek, akik minden körülmények között készek halatni tiltakozó hangjukat. De milyen lett volna a népszavazásnak az eredménye, ha az egész választás komoly ellenőrzés alatt folyt volna le a legálisan egyetlen szervezet engedtek volna megjelenni, mely a hitlerizmus ellen csinálható volna propagandát.

Hitler, Göbbels és Göring triumvirátusa győzelmi tortát ült Németországban.

De a kompetens külföldi sajtó megkonferálta már a nemzeti szocialista rezsim hajálharangját. Azt hiszik az angol lapok, hogy a népszavazás eredménye döntő harca fogja ösztönözni az antihitleristák harci elemeit, legyenek bár ezek az elszánt ellenségek titkosok vagy nyíltak és döntésnek bár a nyílt vagy a titkos harc mellett és a szabadság barátainak minden esetre van miért örülni.

Es ezt az ötmillió szavazatot még csak nem is foghatja rá Hitler a zsidókra.

Hiszen Németországban ma aligha él több mint 350.000 zsidó, akik közül legfeljebb ha 200.000-nek van szavazati joga. Nem a zsidók adták a szavazatok millióit, hanem a német testvérek. Az írják, a fajtiszta, a szőke germánok, akik minden fajteória ellenére mégsem boldogok a csodálatos harmadik birodalomban.

Akik másfél éves hitlerista uralom után sem a zsidókban, hanem a hitleristákban látják az ellenségüket.

A hitlerizmus elveszti a talajt a lábai alól. A „népvezér” meg fog szünni népvezérnek lenni, hiszen a milliók tiltakozása megdönti a népi egység olyan szépen

ZAD OL

aljon.

és drogériában.

nek tartja, hogy

ornagy akarata-

ezeket a része-

írja a Jour-

telet a küszö-

egjobb kortes

vazás számszerű

hanem inkább

egy a népszava-

követik majd.

olatban Neurath

döntés elsősor-

émet nép egysé-

nyüinknek meg

ak vagyunk Né-

elének és felsza-

en. A versaillesi

erelést kénysze-

bb veszélyek-

a fegyverke-

nem változ-

g.

ván nem akar

mer békét aka-

egyenjóságá-

a külföld még

tasítia

g beszünteti a

Dawes-kamatok

rtése szerint, a

zartét Párizsba

sai pénzümber,

ácskozást foly-

Birodalmi Bank

ra során dr.

ra Berlin hivata-

gesnek tartják

ogja-e tudni tar-

et, amelyeket a

fizetése dolgá-

lius 3-án. A né

az ebből követ-

s rendkívül ko-

és szerint a bi-

ház püspöksége

ettől az egyházi

ellen vétőket su

részesíteni.

az északmand-

en életbe fogják

ot.

ármazó hír sze-

abb jegyzéket

hez,

kadályozza meg

enkező esetben

rendeikzésére

sználta venni

lét orosz vasúti

ban rögtön-téte

nkedéssel, szabó

kkal való össze-

olt ujra

an

ötéljes földren-

a területét. A

almas területen

encsére ember

ot

olyan magasak, hogy még Olaszországba sem lehet a gyarmatokról a személyes szükségleten felül semmit bevinni.

A régi városrészek utcái néhol csak másfél-két méter szélesek. Itt természetesen nem jár sem villamos, sem gép kocsik. A kezdetleges lakások berendezése mindössze néhány szőnyeg, teázóasztalszerű alkalmasosság és ágyat helyettesítő gyékények. Az arab házak ajtaja mindig nyitva áll. A fazekakból kiszálló gőz összekeveredik a tengeri párával és a keleti illatszerekkel.

Tripolitania legnagyobb iparága a dohány. A dohánygyári tisztviselőknek egy, a munkásoknak három étterme van. Tripolis lakossága ugyanis így oszlik meg: 90 ezer arab, 60 ezer zsidó és 30 ezer olasz. Körülbelül ugyanez a munkásság számaránya is. Szombaton a zsidók nem járnak be, ellenben az arabok saját kívánságukra pénteken is dolgoznak. Csak egy szabad órát kötöttek ki imádkozásra. Külön teremben étkezik a három csoport. A keletiek magukkal hozzák az ennivalót, melyet a nagy konyhában csak megmelegítenek, az olaszok részére a gyárban főznek.

Feltűnő, hogy a csomagolóosztályon mennyi gyermek dolgozik. A gyermekek ebben az országban korán érnek. Ha figyelembe vesszük, hogy a keletiek tízenhárom éves korukban megházasodnak, miért is ne dolgozhatnának ugyanakkor? Egyébként a csomagolást azelőtt gépekkel végezték. A gazdasági válságra való tekintettel, amelyet ide nem akarnak beengedni, most a gépeket emberekkel pótolják.

A homoksvátagból termő talaj lett. Tripolis legszebb útja, amely tervezőjének, gróf Volpina nevét viseli, a rakparti hosszú pálmásor. Csak nemrég keletkezett ez is. Ennek a helyén is homok volt. Most mandulafák virágoznak fehér díszben, olaj-, narancs és citromfák.

Szántanak, vetnek, aratnak; új csodálatos világ van kialakulóban.

Garian arab város nyolcszáz méter magasságban fekszik a hegyek közt. A közelében van Tigrina, az olasz település. Olaszországban magánvállalat alakult, amely a kitelepülöket segíti állami felügyelet alatt. A települöket — többnyire abruzsi parasztok — ingyen szállítják. Szép tágas házakakban helyezik el őket, minden házban két családot.

Természetesen a ház bérét évről-évre levonják. A beszolgáltatott dohány árából kilónként 2 lírát lefognak.

„Sidi Mesri”-nek hívják a tripolisi mezőgazdasági intézetet. Ott kísérleteznek vele, hogy melyek azok a növények és háziállatok, amelyekkel leginkább érdemes foglalkozni. Már egy kaktuszfajtát is találtak, amely nem tövises és takarmánynak nagyon alkalmas.

A városokban és falvakban mindenütt iskolák, kórházak nyílnak és meg honosítják a gyarmatokon is az anyaországban bevált balilla és dopolavoro szervezeteket. Az arabok általában nagyon moszkosak és sok köztük a trachomás. Ahol lehet, kötelezővé teszik a szemkórházi vizsgálatot és szükség esetén a gyógykezelést.

Legujabban még arra is kényszerítik az arabokat, hogy leányaikat iskolába járassák. És bizony nem könnyű dolog. Az arab nő még a mecsetbe sem jár és szinte úgy él, mint a háziállat. Ehhez járul, hogy idegen férfi nem láthatja az arcát. A leányiskolában a legnépszerűbb tantárgy a kézimunka. A kis kezek remek szőnyegeket, párnákat, terítőket készítenek. A szülők is kezdenek lassan beletörődni, hogy ne csak a fiuk, de a leányuk is iskolába járjon.

Az arab börtön Tripolis mögött néhány kilométerre van. A tetőn járnak felül az örök, akik szemmel tartják a mezőn dolgozó rabokat. A zárkák arab igények szerint berendezve. Ágy helyett gyékény.

Akartak nekik ágyakat adni. Hiába! Kímásznak az ágyból és a földre fekszenek. Ugy szokták meg. Az arab

akkor sem marad meg az ágyban, ha beteg. Építsenek neki gyönyörű házat, nem fog benne maradni. A szabadban érzi magát legjobban, a kunyhójában, vagy pedig a föld alatt: a barlangban.

A földbevéjt lakásnak csak az udvarába süt be a nap. A falak is agyagból vannak. Selyemterítő drága ágy a szobában és keleti lámpák, tarka kézimunkák. A nők nehéz, valódi aranykiszereket viselnek, de drága selyemruhájuk hihetetlenül mocskos. Mussolini képe

Bukarest vasárnap délután

BUCURESTI-BUKAREST, augusztus 20. Vasárnap délután Bukarestben. Kietlen úr tárogty ilyenkor a fővárosban. Az utcák, a bulvárok puszták. Ritkán shan el egyegy néma autó. A kávéházak terraszán két-három szállított szűrésű délutáni feketét. Bann, az oszlopok mögött szundikál a pincér, a kenyeres, a cigarettás... Ugy tűnik mintha kényszerpihenő volna. A forró járdán alvajáró emberek, mennek céltalanul utjukon.

Vannak, akik kellemes, hűs szobában olvashatják Axel Munthe könyvét, vagy bájos hölgyismerőssel kikocsiznak a zöld sosszéra. Vannak olyanok, akik tudják, hogy mi az a „wekeend” s a Baneasa kurtakocsmáiban mititit és bor mellett, vagy a Snagovon csónakázva várják be a vasárnap elmúltát.

A villamosok üresen robognak végig a városban, mintha az élet maga elmenekült volna. A kórházak, vagy a börtönök udvarán van ilyen kietlen hangulat. A kioszkos elajudt újságjai előtt, a gyümölcsös is otthagya a sátrát.

Csak a Cismigiuban zajlik az élet. Lármás jókedv tölti meg a szép, nagy parkot. Izzadt legények és leányok * longanak a sétányokon az angol virágágyak sápadtan, asztaltan várják az alkonyi légáramlatot.

A Cismigiú igazi etnográfiai muzeum ezekben az órákban. A cselédek, szobalányok, szakácsnők, háziasszonyok bakák tarkasága.

A bakák biztosan megtalálják a földes park illatos fái alatt „házi is merősüket”. Fiúk és leányok, mind-egyik a maga országrészéből, megyénként, sokszor falunként alkotnak külön csoportokat.

Ihol a háromszékiek, amazok ott a mezőségéből, ott meg valódi csiki góbbék és lányok hancuroznak nagysikongva.

Románia élő térképe, ilyenkor, vasárnap délután a Cismigiú. Akik a román néprajzot, a folklort tanulmányozzák, azoknak jobb és alkalmasabb alkalmuk nem lehet, mint vasárnap délután Bukarest, nagy központi parkja.

Minden dialektus és az összes népi seletek jelen vannak. Az ásványvízes pavillon mellett gyűlnek össze a bukovinaiak, a Bánát a zuhatagok körül található meg. Máramaros, fenn a „romoknál” a Schitu Magureanu kápolna árnyékában jön össze.

A székelyek eloszlának, mindenfelé jut belőlük, sőt, akik kiszorulnak, az Elisabeta körutat özönlük el.

Amikor Willer képviselő egy alkalommal, a magyar nyugdíjasok nehéz helyzetét tárta a parlament elé, Lupu dr. a Cismigiuban uralkodó állapotokra hivatkozott:

— Ön ugylátszik, Willer ur. — mondotta a kiváló parasztpárti vezér —, még nem járt soha sem a Cismigiuban, ha elmenne, láthatná, mennyire ellettek Bukarest is a magyarok s hogy mennyire szabadok, bizonyítja, hogy a Cismigiuban nem is hallottam csak magyarul beszélni.

A magyar képviselő nem válaszolt, csak mosolygott keserűen. Tudta, hogy minél több a magyar szó a Cismigiuban, annál nagyobb a nyomorúság a Székelyföldön és Erdélyben.

Mert meg kell legyen az oka annak

és néhány olajfestmény a falon — kezdetleges malomkövek a földön. Az udvar közepén pocsolva, rothadó ételhaladékokkal.

A közelben egész barlangtelep, amelyben arab és néger nők laknak. Ezekben az odúkban ágyak vannak, tarka kendők és az alacsony szekrényeken rizspor és ajakpirosítók. A leányok színes ruhát és igen sok valódi ékszerrel viselnek.

A barlang közepén itt is fojtószagú pocsolva éktelenkedik. A falak mentén

a hosszú padokon a leányok beszélgetnek vagy civakodnak. Vannak köztük mesébe illő szépségek. Ha férfi közeledik, villámgyorsan eltakarják arcukat.

A városi arabok lakásán különös rácsok zárják el az ablakokat. A mosakodás az arab nő számára fényűzés, amellyel nem igen él. Csak a férfiak mossák gyakran a lábukat, ha imádkozni mennek. A nők nem járnak a mecsetbe, tehát nem mosakodnak, de szemmel láthatóan nem is érzik a hiányt!

vaj a vállukon várják az estét s a következő napot néhányan.

Alkonyodik, gyöngye légáramlat frissíti fel kissé az ernyedt levegőt. Az élet elevebbé válik. A kimenős leányok sietnek haza, a vacsorát előkészítik, a Cismigiút birtokába veszi a polgárság, a színes szökőkút csobogását a rádió hangszórójából áradó tangó még jobban aláfesti, mialatt a Monte Carlo-ban játszó katona rezesbanda csárdásra gyújt.

A bulvárdon kigyulnak a mozgósítók házak káprázatos fénytárasztó neoncsövei, hangosan hullámozik a tömeg, autók, kocsik, autók, villamosok, uccai árusok...

Bukarestben ismét elvenen lüktet az „élet”.

Amikor a hadbíró-ezredes ad pénzt a vádlottnak

Megható jelenetek egy német-zsidó menekült tiltott határátlépési ügyének hadbírosági tárgyalásán

Timisoara-Temesvár, augusztus 20. Idén, május hó elején történt, hogy Weisskopf Anton breslauer kereskedő lehozta üzletének redőnyét, a kulcsokat zsebre vágta és az éjszaka folyamán elhagyta fiatal feleségével egyetemben kőházát, amely négy szobából állott és amelynek kényelméhez egykor egy elegáns gépkocsi is tartozott, de amelynek berendezési tárgyai, egyik a másik után, az ócskapiacra vándoroltak, képei lekerültek a falról, drága porcellánját, ézüstje, öröklött családi ékszerei pedig a zálogházba kerültek. Egy jólmegalapozott, sőt évtizedes polgári otthon omlott össze Weisskopf házában és ennek az összeomlásnak oka a bojkott volt. Weisskopf zsidónak született és az SA őberen örködött, nehogy valaki beléphessen Weisskopf zsidó boltjába.

Egyhavi bolyongás után a fiatal házaspár elérte a román határt. A román határ közvetlen közelében leartóztatták őket a csendőrök és Aradon keresztül mindkettőjüket a hadbíroság fogházába szállították. A fiatal asszony, aki mindössze huszonkét éves, gyermeke vár és így nagyon megviselten, gyöngén került a fogházba. Most tárgyalta ügyüket a hadbíroság.

Frissen borotváltan, de hihetetlenül rongyosan állott bírái elé Weisskopf Anton. Mellette a fiatal asszony hallgatott. Az elnöklő ezredes felteszi az első kérdéseket, amelyek a vádlottak személyazonosságát állapítják meg. Majd megkérdi: — Miért hagyták el Németországot? Weisskopf pillanatig hallgat. Azután az ezredes résztvevően rá szól:

— Erre a kérdésre nem is kell válaszolnia... Van valami mondani valója?

— Csak azt kérem, ha elítélnék, ugyan azt a büntetést kapja a feleségem is, ne, hogy elkerüljünk egymástól... ő fiatal, tapasztalatlan, beteg, állapota nem enged, hogy támasz nélkül magára maradjon.

Alig pár percig tárgyalta a hadbíroság, mikor kihirdették az ítéletet. Három-három nap elzárással büntetik Weisskopföt és feleségét.

Weisskopfék az előszobában várakoznak. A bíróság egyik tisztje jön ki cigarettázva. A vádlott vállára teszi a kezét, szemébe néz:

— Ne féljen, ez a három nap csak formáság, ha letöltötte, itt maradhat. Most már vége a sok szenvedésnek.

Később egy ur jön futva értük. Az elnöklő ezredes kéri a vádlottat. Az ezredes kicsit elfogódott. Bántja, hogy még más is van a folyosón, mint Weisskopf és ő. Kezet fog a vádlottal és amikor elengedi a kezét, a vádlott kezében pénzdaráb szorul és zavartan, töredezett németiséggel mondja:

— Ezen vegyen valamit rendes étel a szegény asszonynak. Az ő állapotában szüksége van a jobb táplálkozásra.

Weisskopf Anton és felesége tegnap hagyták el a katonai fogházat. Sok szenvedéssel a hátuk mögött új életet kezdenek.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az UJ Kelet könyvcsatájában.

Nagy árredukció a TIMISOARAI NYILVÁNOSJOGU

FIULICEUM ÉS FELSŐKERESKEDELMI ISKOLA KÖSER INTERNÁTUSÁ-ban

Érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság

M
faj

BERLIN,

tozott német nagy események politikai események nek látszó t épp ezek az letű fogalma a Harmadik nek különös vidéki lapok ró önálló m nő viták és mint az egy zercikkei és tok.

Itt van p Röhmszendő órákban buk tatja a közv ifjuság egy Jugend fiat fedezte fel. h dalmi mentál sen kelt a t len szigo monokli össze ég elvével.

Mert ugy egy bányász lval a szemé káját, nem il viselés joga e társat sem. A öözetésnek n zodalomban. n nép- és párt horogkeresz e lik számára kegyelmet ké aki bár nem csak jó néme noklit hord. Ezen a példán a böles Friede el a monokli ben engedjék alapján állits gedélyt... A tréfát, ez a j

Hasonló né hanc is. Gö került a sor nemzeti szoci tovább tünni német ifjunak a barna ing. reakciós sa azonban rag seletükhöz és bözö dákvár A középiskol replését a ne nak tartják diáksapkákna öke, a többi kelkes Hitler nem iskolák ferdadalmi te pal később m ifjuság aké Nyugat-Néme iskolások ha össze és a m ünnepejyesen

Az akelető ben lefutják, kapka tűzhál hetetlen kár anyagért. A tovább — a tilos!

A Hitler rancsnokság bocsá ására megrendszab „Führerek” idomossnak éves legényve nek be a H a szülők, ró vételével tá társaságnak állást komm is elfordul jövetelen az

Monokli, diáksapka, apró fűhrerek, bibliai fajkutatás, mongol gróf és más furcsaságok a Harmadik Birodalomban

BERLIN, augusztus 20. A megváltott német élet szelleme nemcsak a nagy eseményekben tükröződik. A súlyos politikai, vallási és társadalmi események árnyékában jelentéktelennek látszó tünetek húzódnak meg, de épp ezek az ujkéleti gondok és ujkéleti fogalmak jellemzik a leghívebben a Harmadik Birodalom gondolkodókörének különös hatásait. Kis újsághírek vidéki lapokban, egyes szervezettek apró önálló mozgalmak, itt-ott felbukkanó viták és panaszok többet mondanak mint az egyszínűvé festett sajtó vezércikkjei és a hivatalos rádiószónoklatok.

Az ellenforradalmár monokli

Itt van például a monoklikérdés. A Röhmszind és leverését köve ő izgalmas órákban bukkant fel és azóta foglalkoztatja a közvéleményt. Staebé, a Hitler-fjúság egyik harcias vezére, a Hitler-Jugend fiatal „propagandaminisztere” fedezte fel, hogy a monokli az ellenforradalmi mentalitás kifejezője. Személyesen kikelt a monokli ellen és engesztelően szigorral megállapította, hogy a monokli összeegyeztethetetlen a népközösség elvével.

Mert ugyebár elképzelhetetlen, hogy egy bányász vagy egy földműves monoklival szemben lássa el mindennapi munkáját, nem lehet tehát meg a monokli viselés joga egy más rendű és rangú néptársat sem. Az ilyen exkluzív megkülönböztetésnek nincs helyük a Harmadik Birodalomban. Nagyjából igazat ad Staebé nép- és párttársnak a Fridericus című horogkeresz és hetilap is, de egyes monoklik számára legutóbbi számban mégis begyelmet kér. Ludendorffra hivatkozik, aki bár nem fér össze Hitlerrel, de mégis csak jó német és már évtizedek óta monoklit hord. Rossz a szeme szegénynek. Ezen a példán felbuzdulva azt tanácsolja a bölcs Fridericus, hogy általában tiltsák el a monokli viselést, de kivételes esetekben engedjék meg. Orvosi bizonyítvány alapján állítsák ki a monokli viselési engedélyt... A Fridericus nem ismeri a tréfát, ez a javaslat egészen komoly!

Le a tarka diáksapkával!

Hasonló nézegekben gyökerezik a sapka harc is. Göttingában már uccai harcra került a sor a diáksapka miatt. Az igazán nemzeti szociálista diákok nem hajlandók tovább tűrni a tarka diáksapkát. Minden német ifjunak csak egy büszkesége lehet, a barna ing. Minden más jelvény a mult reakciós sallangja. A diákegyesületek azonban ragaszkodnak hagyományos viselésükhöz és ez elvi kérdés fölött lényegben a diákvárosokban bőszi küzdelem dúl. A középiskolások, akiknek politikai szereplését a nemzeti szociálisták kívánatosnak tartják, ugyancsak hadat üzentek diáksapkáknak, mely megkülönböztető öke a többi ifju néptársától. Csakhogy a lelkes Hitler-ifjak nem egyesületek, hanem iskolák sapkáját hordták. Így tehát forradalmi tettekre volt szükség. Pár nappal később már jelentette a sajtó a Hitler-fjúság akciójának hatalmas sikerét. Nyugat-Németországban a buzgó középiskolások harmincezer sapkát gyűjtöttek össze és a már bevált módszer szerint ünnepélyesen elégették a zsákmányt.

A fiu „vigyázz”-t vezényel a papának

A Hitler-Jugend egyik kerületi parancsnoksága még egy másik rendelet kibocsátására is rázárta magát. Kissé megrendszabályozta a meghatározott ifju „Führerek” tulbuzgóságát. Nem tartja idősomnak, hogy a tízennegy-tizenhat éves legények, akik bizonyos rangot öltenek be a Hitler-Jugend hierarchiájában, a szülők, rokonok, tanárok, főnökök részvételével tartott ünnepségeken az egész társaságnak harsány hangon vigyázz-állást kommandírozzanak, hiszen még az is elfordulhat, hogy az ünnepi összejövetelen az 1870-es háború hadastánja

is résztvesznek. Az sem szükséges, hogy minden ilyen fiatal vezér háromszoros Heil-kiáltással üdvözöltesse magát harciakba meredő seregétől. A rendelet megtiltja az üdvözölés reglamáját, de megnyugtatóul közölhetjük, hogy a fiatal vezérek autoritását az új irányvonalak is kellőleg biztosítják...

Többé-kevésbé az ünnepségekkel és ünneplésekkel függ össze az a drezdai peris, melynek ismertetését egy vidéki lap dühös kommentárakkal kísért apróbetűs törvényszéki tudósításában fedeztük fel. A düh tévedések elkerülése végett a szemtelen vádlottak ellen irányult. A bibliai kutatók szektájának számos tagja vonatkozott résztvenni a nagy május elsejei ünnepségeken. Jó szó, parancs, fenyegetés nem használt — e jámbor emberek kono-ki: otthon maradtak.

Vallás; meggyőződésükre hivatkoztak.

mely eltiltja nekik, hogy élő embereket — bárki is legyen — olyan hódolatban és tiszteletben részesítsenek, mely egyesegyedül az Uristent illeti meg. A május eszéje pedig az ő véleményük szerint... nem is közöljük ezt a megatalkodott ellenforradalmár felfogást. Elég annyi, hogy a szektát feloszlatták és a bünösöket elérte a megérdemelt büntetés.

Jézus árja volt

Egy német néptárs Jézus Krisztus rehabilitációját tűzte ki céljául. A könyvkereskedések kirakataiban és az újságárusok bódéinak állványain pár nap óta egy füzet címlapja virit. „War Jesus Jude?” — ez a rövid, de sokatmondó címe. Kiderül, hogy évezredek tévedtek, Jézus Krisztus földi származása nem mond ellent az árja paragrafusoknak. Mária fia egy zsidók által elnyomott

A 6-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Zsidó Fiuinternátus ismét kibővítve,

szigoruan orth. kóser elsőrangú ellátást, legmodernebb nyugati komfortot, orvosi felügyeletet és négy szaktanár által való tanulmányi előkészítést nyújt a vidéki zsidó növendékeknek. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba, vagy kereskedelmi iskolába iratkozhatnak. Az internátusba az idovonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 33 növendék vehető fel. A jelentkezés tehát sürgősen eszközözendő. Komoly érdeklődőknek prospektus küld az Igazgatóság Oradea, Str. Delavrancea (Ritook Zs. u.) 17.

Irtózatos pusztítást végzett az árvíz Szében megyében

Ujabb esőzések országszerte katasztrófákat idéztek elő. Házak omlottak össze, emberek pusztultak el

Sibiu-Nagyszében, augusztus 20. (Az Új Kelet tud.) Szébenben és a megyében megismétlődött a néhány nap előtti felhőszakadás, mely pusztító hatású árvizet okozott. Rod községben egy özevgyaszony házát elsodorta a víz, a szerencsétlen asszony vízbefulladt. Tisocában elvitt a víz egy házat, 12 épület összeomlott. Az Alpina országot át 2 km. hosszúságban ellepte az árvíz. Galesben több ház omlott össze, Salisteben a kertek kerítését elmosta az árvíz. Apoldul de sus-

ban egy malmot sodort el az ár. Sok ház dőlt össze Apoldul de jos, Cristian, Gura Remului, Orlat, Turnisor, Sura Mare, Bungárd községekben is. Szébenben főleg a Lazaret és Gyárváros-negyedek szenvedtek súlyosabb károkat. A szébenmegyei esőzések által okozott károk rendkívül nagyok.

Az esőzések sok kárt okoztak Covurlui megyében is. Itt Poltesti faluban 55 gazda házát rongálta meg az ár. Számos állatot tünt el.

Râmnicul Vâlceában jobboldali, Bukarestben baloldali szélsőségekkel volt dolga a rendőrségnek

Feloszlatták a diákkongresszust, melynek egy püspök volt a diszelnöke. Ötven kommunista gyűlést tartott Bukarestben, ötöt letartóztattak

Bucuresti-Bukarest, augusztus 20. (Az Új Kelet tud.) Hónapok óta csönd volt már Romániában és a szélsőséges szervezettek ellen alkalmazott erős óvintézkedések minden tüntetés vagy gyülekezés kiserletét megakadályozták. Vasárnap azonban váratlanul két helyen is dolguk akadott a hatóságoknak a szélsőséges agitációval. Râmnicul Vâlceában jobboldali, Bukarest mellett baloldali szélsőségesek kíséreltek meg gyülekezést, de a rendőrség mindkét alkalommal széleszlatta a tömeget és néhány letartóztatást is fogantatosított.

Râmnicul Vâlceában vasárnap délelőtt megnyitott az olteniai és timocvölgyi diák szervezetek kongresszusa. A kongresszust Bartolomeu püspök nyitotta meg, aki lelkes beszédben üdvözölte a diákkongresszust, melynek diszelnökévé választották. Ezután Mihai Stelescu, volt vasgárdista képviselő emlékedet szólásra és az ifjúság kötelességeiről, az országban elfog-

lalt helyéről és szerepéről beszélt. Stelescu javaslatot nyújtott be, hogy a kongresszus hétfőn folytassa tanácskozásait.

Ebben a pillanatban megjelent a teremben Fundateanu főügyész és Tisei vizsgálóbíró, akik közölték az egybegyűléssel, hogy

miután a kongresszust nem engedélyezte a belügyminisztérium, az a város, vagy a megye egyetlen pontján sem tartható meg.

A diákok zajongva vették tudomásul a hatósági közlést, de nagyobb incidensek nélkül szétszörlottak.

A bukaresti kommunista munkásoknak egy csoportosulása már nehezebb dolgot adott a hatóságoknak. A közeli gyárakból alig ötven kommunista munkás gyűlt egybe.

Egy földreszúrt póznára vörös zászlót tűztek ki, majd tanácskozni kezdtek. A csendőrök értesültek a titkos gyülelésről, mire egy

árja törzsből származott és így küldetését méltán látta egy antiszemita forradalomban. Persze a zsidók azután meghamisították a történelmet és így öröklődött át generációról-generációra a Megváltó fajj eredetének téves beállítás. Most azután a nagy tisztogatás Jézus emléket is megtisztította. Különbözik nem ez az egyetlen írás, mely ezzel a témával foglalkozik, a bibliai fajkutatásnak egész firdalma van.

Coudenhove-Calergi nem akar árja lenni

Egyenesen képzelhetetlen, hogy akad valaki, aki tiltakozik árjává való „kinevezése” ellen. Ez a furcsa ember gróf Coudenhove-Calergi, a páneurópai gondolat apostola. Egy német vidéki lap, egyebként alaposan megmondván véleményét Coudenhovenak, csodálkozását, fejezte ki afelett, hogy egy árja nemes Európat a zsidók, a szabadkőművesek és a jezsuiták kezére akarja játszani. A lap vádjaival szemben az osztrák gróf nem foglalt állást, de a sajtótörvényre való hivatkozással egy helyreigazító nyilatkozatot küldött be. Ebben szerényen, de határozottan közölte, hogy ő bizony nem árja, nem tartja magát annak, miután anyai részről mongol eredetű. A lap közölte a nyilatkozatot, de nem volt meghatva Coudenhove őszinteségétől.

csendőrsztag ment ki a helyszínre, mely felszólította a jelenlevőket, hogy oszlanak szét. A kommunisták a felszólításnak nem akartak engedelmessékedni és szidalmazni kezdték a csendőröket.

Az oszlógót vezető őrmester erre a levegőbe sorfűzget vezényelt, mely a kommunisták közül senkit sem sebesített meg, de egy eltévedt golyó eltalálta a véletlenül arra hajló Enache Cocala sofört.

A kommunisták erre szétfutottak és náluk levő rőpedulákat szétszórták a földön. A csendőrség

öt kommunistát tartóztatott le, akiket a hadbíróóság börtönébe szállítottak.

Dr. N. M. Gelber Palesztinába költözik

Dr. N. M. Gelber, a neves zsidó történetudós, aki éveken át irányította Erdélyben a Keren Hajjászó akcióját és ennek során tartott nagyreteg előadásával nagy mértékben hozzájárult az erdélyi cionizmus keményítéséhez, a napokban elhagyja Erdély területét és véglegesen Palesztinába költözik. Dr. Gelber, ki egy a felnött zsidó társadalomban, mint a cionista ifjuság körében oly sok szimpátiára és szeretetre tett szert, elutazása előtt az alábbi bucsusorokát intézi az erdélyi cionistákhoz az Új Keleten keresztül:

„Miaán folyó hó 22-én elhagyom Erdélyt és Erec Jiszráélbe utazom, ezután akarok elbucuszni mindazon bartáitamtól és munkatársaittól, akik a Keren Hajjászó szolgálatában kifejtették munkám során támogatást. Mindannyiuknak szívem mélyebb köszönöm áldozatkész, igaz cionista munkájukat.

Az a három év, melyet Erdélyben töltöttem a mi nagy ügyünk szolgálatában, legszebb emlékeim között fog élni mindig. Az erdélyi zsidóság, az erdélyi cionisták mély nyomokat hagytak bennem, melyeket elfelejteni nem fogok tudni.

Ha cionista téren sok is még itt a tenni való nem szabad azonban elfelejteni, hogy az erdélyi zsidóság alapjában véve igen halás és jó emberanyagot nyújt a mi eszménk, az ereciszráéli reneszansz eszméje számára. Gyakran, igen gyakran fogok visszagondolni rátok, kedves barátaim és elvtársaim és a veletek eltöltött munkanapokra.

Szivből köszöntelek benneteket és sok szeretet kívánok felelősséggérzettel hordozott munkálatokhoz a mi cionista ügyünk érdekében.

Salom abraha!
Lehitraoth b'arcénu.
Brassó, 1934 augusztus 20-án.

Dr. N. M. Gelber

— Repülőszerelesség Bukarestben Bukarestből jelentik Vasárnap délelőtt a baneasa repülőtéren szerelessélesség történt. Eremia pilóta egy Messerschmidt típusu gépen gyakorlatozott. Leszállás közben a gép felborult és összeört. A pilóta könnyebb sérülésekkel menekült.

az estét s a kő-

légáramlat fris-
dt levegőt. Az
A kimenős le-
vacsorát előkészi
nkába veszi a pol-
kút csobogását a
radó tangó még
t a Monte Car-
ezesbanda csár

nak a mozgószin
nytársztó néon-
mzik a tömeg.
villamosok, uccai

elvenen lüktet az
(h.)

d pénzt

lépési ügyének

vált a hadbíróság,
e et. Három-három
k Weisskopft és

szobában varakoz-
tisztje jön ki cigá-
lára teszi a kezét.

rom nap csak fort
tt maradhat. Most
lésenek.

fuva értük. Az
a vádlottat.

fogódott. Bántja,
a folyósón, mint
fog a vádlott és

a vádlott kezében
avartan, töredezett

ami rendes étel a
Az ő állapotában
aplálkozásra.

s felesége tegnap
ogházat. Sok szen-
uj életet készül

WARTZ-

Dokumente
Juden in Deutsch-
párizsi Zsidó Co-
n most jelent meg
záción dokumentu.
Ára 300 lej. Meg-
Új Kelet könyv.

FELSŐ-
SKOLA
TUSÁ-ban
az igazgatóság

Ma megnyílt Genfben a zsidó világkonferencia

A világ zsidóságának majdnem ötszáz szervezetei képviseltetik magukat a világkonferencián. A romániai zsidóság részéről Mayer Ebner és Samy Singer utaztak Genfbe

Leo Motzkin emlékének méltatásával kezdődött a konferencia

Genf, augusztus 20. Ma, augusztus 20-án megnyílt Genfben a zsidó világkonferencia, mely a későbbi időpontban összehívandó zsidó világkongresszus alkotmánytervezetét állapítja meg. Az egész világ zsidóságának majdnem minden szervezete részt vesz ennek a konferenciának a munkálataiban. A világ zsidóságának újkor történelmében nem volt még példa, hogy a zsidóság összes politikai, egyházi és jótékonyági szervezetei ilyen egyöntetűséggel nyilatkozzanak meg amellett, hogy a világ zsidóságának egységes politikai keret kell. Ezt a politikai keretet adja meg a zsidó világkongresszus, melyben a cionista szervezet Actions komitéjének legutóbb Jeruzsálemben hozott határozata értelmében az összes cionista pártok kötelesek részt venni. De a cionista pártokon kívül képviseltetik magukat a konferencián olyan szervezetek, amelyek évtizedeken keresztül a jótékonyági munkákban kívül minden egységes politikai megnyilvánulásból kivonták magukat. Ma nem hat furesaságnak, hogy az „osztrák zsidók szövetsége”, mely eddig az ausztriai zsidóság asszimilációs rétegének szervezete volt, a zsidó világkongresszuson való részvétellel új részt az osztrák asszimilációs fronton.

Kétségtelen, hogy a német eseményeknek döntő szerepük van abban, hogy a herzi gondolat: „egységes politikai szervezet a zsidóságnak, ehhez a stádiumához eljutott. De úgy látszik még nagyobb megrázkódtatások kell, hogy érjék a zsidóságot ahhoz, hogy a francia és angol zsidóság is csatlakozzék ehhez a politikai kerethez, melyet sajnos elhagyott a német zsidóknak az a része is, mely megvervén kutya módjára telepszik le a hitlerista hajcsárok és zsidóverők lábai elé és megteremtette a „zsidó nemzeti szocializmus” paradox és fantasztikus elméletét. Az utolsó évtizedek története azonban képletszerű pontossággal igazolja az elsősorban a cionista fronton általános jelzővő érett nagy gondolatot: egységes politikai szervezetet a világ zsidóságának.

Barthou üzenete a konferenciához

Hogy milyen viszhangra talált a zsidó világkongresszus gondolata a világ politikusainak körében, arra eklatáns módon világítanak rá Louis Barthou francia külügyminiszternek a kongresszushoz intézett szavai, melyek a következőképpen hangzanak:

A zsidó világkongresszus számára nem lehet hasznosabb, sürgősebb és nemesebb feladat, minthogy az összes vallások számára az emberi és törvényes egyenlőséget proklamálja. Nagyon sajnálatos, hogy az emancipáció után, mely a francia forradalom eredménye volt, erre a tényre még vissza kell térnünk. De az események kéri, nekünk tehát meg kell mentenünk a civilizációt attól a veszélytől, amely fenyegeti. Bár ez a világkonferencia a világ értelméhez és szívéhez szól! A szava meghallgatásra fog találni. Barthou üdvözlő sorait az egész világ zsidósága nagy örömmel és meglepődéssel fogadja.

Leo Motzkin emlékezete

Genf, augusztus 20. Oriási közönség jelenlétében nyitotta meg dr. Nachum Goldmann a világkonferenciát és a megjelenés üdvözlése után dr. Leo Motzkinról, a Delegations Juives megalapítójáról tartott mélyenszántó beszédet, aki a múlt év novemberében Párizsban elhunyt. Goldmann után Stephen Wise dr. emlékezett meg a zsidóság nagy szervezőjéről és a zsidó kisebbségi jogok előharcosáról.

A konferencia napirendje

A genfi konferencia további napirendje a következő: a mai, keddi rendes konferenciális ülésen Letschinsky Jakob a zsidók gazdasági helyzete címen tart előadást, majd kedden, szerdán és csütörtökön a nyilvánosság kizárásával megkezdődnek a bizottságok munkálatai. A napi renden a következő pontok szerepelnek: A németországi zsidók helyzete és a németellenes bojkott kérdése.

A saarvidéki zsidóság helyzete. A zsidóság kisebbségi jogai. (Margulies referátuma). A fajelmélet (dr. Zolschan referátuma). Az oroszországi zsidóság helyzete. Az antiszemitizmus elleni küzdelem. 23-án este ejtik meg a választásokat. A világkonferencia genfi irodájához érkezett jelentése szerint a konferencián

a következő államok zsidóságának delegátusai vesznek részt:

Az egész világ zsidósága a konferencián

Egyiptom, Belgium, Kanada, Esztorozság, Franciaország (Andrei Spire, A. Bollaack, Corcos, Berheim, Jefroikin), Anglia, Olaszország, Lengyelország, Palesztina (Diesengoffi telavivi polgármester, Fischmann és Gold rabbi), Svájc, Románia (dr. Mayer Ebner és dr. Singer Sám), Amerika (dr. Stephen Wise, Kallen, Michail egyetemi tanárok, Margoses, dr. Tenenbaum és mások), Jugoszlávia és Görögország. Ezen kívül delegátusok érkeznek Algirből, Argentínából, Dániából, Danzigból, Lettországból, Marokkóból, Spanyolországból, Csehszlovákiából, és Tuniszból. Palesztinából az egyesült zsidó munkáspártok részéről Reiss mérnök, Jahrbloom, Kubouricki dr. és Hellmann vesznek részt, míg a Jewish Agencyt Sprinzak fogja képviselni. Részt fog venni a konferencián Jehak Grünbaum, a Palesztina exekutívé tagja is.

„Se Anschluss, se Habsburg-restauráció, hanem az összes közép-európai államok függelensége”

Benes interviuja a Petit Journal számára

Párizs, augusztus 20. A Petit Journal intervjut közöl Benes csehszlovák külügyminiszterrel. Benes szerint vannak bizonyos problémák, amelyek közvetlenül, vagy közvetve háborút provokálhatnak, ha brutálisan oldanak meg ezeket. Ilyen például a Habsburgok restaurációja, amely olyan nagy komplikációkat idézhetne elő Közép Európában, hogy a leg súlyosabb következmények sem lennének kizárva. A mi politikánk világos — foly-

tatta a csehszlovák külügyminiszter: — Sem Anschluss, sem Habsburgok, hanem az összes közép-európai államok, függetlensége és területi integritása. Ne legyünk kitéve befejezett tényeknek, mert ezeknek hátterében a háboru igazi veszedelme rejtőzik. A béke vagy háboru az államok örökösétől, békés nemzetközi együttműködésüktől és ama elhatározástól függ, hogy közösen védekezzenek a támadók ellen.

Az orosz-mandzsuriái határvidéken beállott a háborus atmoszféra: megkezdődött a repülőtevékenysége

Vladivosztkban 350 orosz bombavetőgép áll készen támadásra

LONDON, augusztus 20. A Távolkeleten az orosz mandzsuriái határvidéken megkezdődött a repülőgépek tevékenysége. Mindkét fél számára bombavető repülőgépek is érkeztek a napokban a határvidéki repülőterekre, Vladivosztkban 350 orosz bombavetőgép

áll támadásra készen. Egyidejű párizsi jelentés szerint az oroszok tömegesen hagyják el a mandzsuriái határvidéket s térnek vissza szovjetterületre. A helyzetet általában igen kritikusnak ítélik.

Ifjabb Éliás Jack nem kap apanázt a Román Akadémiától

A Román Akadémia megnyerte a perit Jack Éliás egyik örökösével szemben

BECS, augusztus 20. Érdekes pört tárgyalt a napokban a bécsi törvényszék, Jack Éliás örökösével kapcsolatban. Annakidején nagy port vert fel, hogy Jack Éliás bukaresti bankár közeli egymillió lej értékű örösi vagyont a Román Akadémia javára hagyta. A végrendeletében azonban meghagyta, hogy rokonai egészen a nyolcadik áig bizonyos összeget kapjanak havonta az Akadémiától.

Az Akadémia és az örökösök között megegyezés jött létre, amennyiben az Akadémia egyszer és mindenkorra 345.000 sillinget ad nekik, Jack Éliásnak egyik hasonló nevű unokája azonban pörrel támadta meg az Akadémiát. Keresetében elmondotta, hogy két kis gyermeke részére különkülön állapítanak meg havonta 900 sillinget.

A törvényszéki tárgyalás folyamán az Akadémia képviselője kifejtette, hogy a gazdasági válság és az érték-papírok esése következtében a vagyon jelentősen megcsappant és ezért fél-

ajánlott az ifju Jack Éliásnak 150 silling havi apanázt, Jack Éliás junior azonban visszautasította ezt az ajánlatot és ettől fogva az Akadémia minden hónapban letétbe helyezte a pénzt. A bécsi törvényszék mai tárgyalásán visszautasította ifjabb Jack Éliás követelését és helyt adott a Román Akadémia indokolásának.

Az Árvagondozó nyaralótelepéről

Az Árvagondozó (hucai nyaralótelepén). Az Árvagondozó (hucai nyaralótelepén), ahol az augusztusi II. csoportban 110 gyermek élvez a nyaralás áldásait, a gyermekek a legjobb egészségnek örvendenek. Tekintettel az állandó kedvező időjárásra és a kitünő ellátásra, az akció a gyermekek testi fejlődése, súlygyarapodása szempontjából a legjobb eredményt ígéri. A csoport a kísérszeméllyel együtt szerdán, e hó 22-én este 7.40-kor érkezik a kolozsvári állomásra s az Árvagondozó vezetősége kéri a hozzátartozókat, hogy a gyermekeket az állomáson vegyék át.

Ötmillió lej értékű textilraktár égett le Temesváron

Állítólag gyújtogatás okozta a hatalmas raktártűz

Timisoara-Temesvár, augusztus 20. (Saját tud.) Szombatra vasárnapra virradó éjjel tüzriadalomra ébredt Temesvár. A tűz, melynek arányait többmillió kár fejezi ki, a gyárvárosi Klapkasoron, a Téli utcában pusztított, a Román Textilművek raktáraiban. A tűzhöz hatalmas apparátussal vonult ki a tűzoltóság. A raktárakban elhelyezett gyúlékony anyagok előlthatatlanul égtek. Hiába volt a tűzoltóság megfeszített munkája,

tizenkét vagon nyersgyapot égett el.

A raktárhelységek угyszólván teljesen leégtek.

A gyár kárát ötmillió lejre becsülik. A kár biztosítás útján megféri.

A hatóság nyomban megindította a vizsgálatot a tűz keletkezésének megállapítására. A vizsgálat egyelőre azt állapította meg, hogy gyújtogatás történt. A gyújtogató személyét még nem sikerült megállapítani és a vizsgálat egyelőre még a csak feltételekre alapul. Ezen az alapon egy Wagner József nevű munkás került gyanuba, akit előző nap Glük József gyárigazgató szabálytalanság miatt elbocsátott állásából. Az a feltevés, hogy a munkás bosszúból felgyújtotta az értékes anyagokat tartalmazó raktárakat. A vizsgálat tovább folyik.

Leküzdhetetlen nehézségek jegyében indul a buzakongresszus

LONDON, augusztus 20. A „New York Times” a londoni buzavilágkongresszusról a következő jelentést adta: A londoni buzakongresszuson Európa összes multévi ellentétei a gabona szállítások körül felszínre kerültek. A buzastockok a nemzeti kereskedelmi elvek folytán továbbra is növekedőben vannak. Mindegyik ország egyedül igyekszik előállítani magának mindazt, amire szüksége van. Az iparnak és a kereskedelemnek nincs meg a megfelelő elosztása a termelő államok között.

A helyzet megoldásának a kulcsa jeleleg annak a 21 államnak a kezében van, amelyek a buzaértékesítési világkongresszusán résztvesznek. Nem valószínű, — írja a „New York Times” —, hogy addig, amíg az egyes államok kormányai a legelkeseredettebb harcot folytatják a másik állam gabonaexportja ellen, megegyezés jöhhessen létre.

A CONSUM UJ SZÁMA gazdag tartalommal jelent meg. A bankárt, a gyárost, a vállalkozót, a kereskedőt egyaránt érdeklő legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai kérdésekről írt cikkek címei a következők: Októberre halasztotta a kormány a belföldi kölcsön kibocsátását. A kormány az ipari tulinvesztációkat rendeltőrvénnyel akarja szabályozni. A minisztertanács megszüntette a Regna kény szerfelszámolását és erdőségeinek kezelését kivette a Caps kezéből. A Román Állami Osztályorsjáték új játékterve az összes környező államok sorsjátékai között a legkedvezőbb. A Revisionsverband követelkebe tartozó száz bankok maximum 50 százalékos magánegyezséget ajánlnak fel betéteiket. A gabonaexportőrök az általa nos exportprémium-rendszer bevezetése mellett foglalnak állást. A romániai bórpari egyezmény az évi másfélmilliárd lej értéket termelő bórpari konszolidációját biztosíthatja. Az augusztus 29-én életbe lépő egyezmény szerint a román francia átutalási és fizetési forgalom csak kilingen keresztül bonyolítható le. Fizetésképtelenségek. Új cégek és cégváltások. Közszállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a CONSUMBAN. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól! Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Gazdálatalanság veszté főügyész, elnöke

Aug. 20. (Az Új) ... a rendezés ... az Észak ... szenciót az ... szerint Bi ... elfoglaltságára ... tisztségéről ... formai, mert ... igazságalan ... Romániát a ... A közgyűlés ... elfogadása ellen ... inkább, hogy B ... agos jelentőségű ... veszteség volna ... további folya ... tudec órnagy”, a ... kékét kérte fel a ... dr. Ciurel Ilie ... hipor az ellenőri ... ami a közgyűlés ... egválasztották a ... éppen: ... nu órnagy, dr. ... teanu, ifj. Szele ... A. T. Muresan, ... ler Sándor, Ellen ... hipor, póttagok: ... eutisehek, ... patkozólág a köz ... megvárja a szó ... tanácsulását, me ... Nemzeti Bajnok ... is. A közgyűlés ... őfelségének.

ÁG

Ánya

lelése. ... csak jelenték ... emelni a bank

tek tartják tó ... egy a közelebb ... zik ki az Egye ... züstnaciona ... amerikai pénz ... tárgyává te

értékű betéte ... Bernből jelen ... k jelenleg 5904 ... ti betétet kezel ... betéti könyvec ... betétek összeg

Clinique Manufacture

Leysin (Svájc), augusztus hó

Ez az aranybetűs felirat pompázik a hatalmas Sachlichkeit stílusú épület homlokzatán. A dolgozó betegek klinikája. A bejárat felett latinul: Laboris lucisoue beneficio valeas. (Gyógyítsd magad fény és munka által.)

— Vous désirez? — kérdi a csemetésre előtérő, fehérkabátos „famulus”, azzal a kifogástalan udvariassággal, amellyel a svájci egy tízezer frankos csekket állít ki, vagy öt centimesért egy skatulya gyufát ad el.

— A klinikát szeretném megtekinteni.
— Van engedélye dr. Rollier titkárságától?

Meglepődöm. Ide ugy látszik olyan nehéz bejutni, mint egy elvarázsolt kastélyba. Végre is bemegyek az újságíró varázsszót, mire a társalgóba vezet.

— Wasserfallen doktor ur most el van foglalva, de majd bejelentem — mondja. A társalgó olyan lenyűgöző hatású, hogy az újságíró önkéntelenül is a nőtestéhez kap. Hatalmas terem a meyezet től a padlóig érő ablakokkal, amelyen keresztül Leysin egész szépségét koncentráltan látni. A Dent du Midi égbenyuló fogaival, a hóval borított Chamoisaire, lent a völgyben a falu, Leysin-Village vattába csomagolt házaival. A falak mentén körülkörüli, a meyezetig érő üvegszekrényekben könyvek és a betegek által készített áruk mintái. Színes papucsek, hímzések, szövetek, harisnyák, modern reklámfigurák, bormunkák, babák, órák, inductios tekeresek, az áruk feltüntetésével, akár egy kirakatban. A „Manu Revue”, a Manufacture betegei által szerkesztett folyóirat karácsonyi és jubileumi számának egy-egy példánya. Ismét feliratok. Egy színes plakát. Barnára sült hasonfekvő beteg, előtte varrógép, Francia felírás. „La santé par le travail” (Egészség a napon való munka által). Látszik, hogy a klinika vezetősége nagyra értékeli a jelszavak és „tanító” reklámok hatását. Akárcsak a bolsevikiek Szovjetországra. Persze itt szó sincs kommunizmusról, vagy akár szocializmusról. A borkarosszék közötti olvasóasztalon jobboldali vagy demokrata napilapok: National Zeitung, Neus Züricher Zeitung — szocialista lap egy se, az egyik szekrény felett ellenben nagy fekete betűs idézet:

Als Gott zum Menschen sprach
Im Schweisse Dienes Angesichts sollst
Du Dein Brot essen
Da fluchte er nicht, de segnete er.
A katolikus templomban a szentképek ábráira készítenek, ezek a feliratok — munkára.

Varróda, cipészműhely, könyv kötőde az ágyban

Dr. Wasserfallen vezetőorvos. Két esilógó szemüveg. Huszonöt évesnek látszik, később megtudom, hogy harminckettő... Sorra nyitogatta az ajtókat és keveset beszél. Látszik, hogy már több ezer embernek mutogatta meg ezt a csodálatos intézményt. Az elmúlt héten harminc orvos bánta meg a kórház és gyár ezen zseniális keverékét.

Először a „varroda” egyik szobájába vezet. A tágas szoba csupa fény. A két kerekében járó, rácsolt úgynevezett Rollier-ágyban indiánus barnára sült arcnők. A Rollier-ágy a betegek hálószobája, ebédője, műhelye és — autója. Jelenleg műhely. Az ágyfejt leeresztve műhelyé alakítható át. Az egyik ágy rácsán varrógép kattog. A varrónő — vagy páciens nő? — fúrja ujjai közül két gyermekjátóruha bontakozik ki, de közben ráér diskurálni is. Koxytis-e van (térduber kulózis) — mutatja az ágy végén függő súlyokat — itt tanulta a varrást, naponta hat órát dolgozik. Hogy mennyit keres? — mosolyog. Még nem tudja, csak néhány hete van itt és először meg kellett tanulni a mesterséget.

A másik ágyban egy spandylitis-es páciens nő fekszik a hátán, vízszintes helyzetben. Kézével varrott borkesztyűket varr. Ha van munkája 50—60 frankot is megkeres havonta. (1650—1980 lej, de viszont 7 frank 30-ot fizet a klinikának, a Manufacture épülete egy millió frankkal van megterhelve, azért olyan magasak a pensió árak.)

Mikor eltávozzunk sóhajtvá néznek utánunk. Ahogy a betegek néznek az egészségesekek után, vagy mint dolgozók a bántóknak után?

A következő szobában valóságos gyári zaj fogadja a látogatót. Hét ágy, hét gép, hét napbarnított arc, versenyre dolgozó papucskészítő. Valamikor autót vezettek,

házat építettek vagy koporsót gyuláltak, a csonttuberkulózis átrétegződésre kényeszerítette őket. Most papucset készítenek. Az ágyak mellett halomba fekszenek a színes, kész és félkész papucsek. Ha van megrendelés 800 pár készül havonta. Havi kereset 50—60 frank.

A többi szobákban türelmi játékok, kosarakat, fonott butorokat, inductios tekereseket, gázmaszkhoz való drótot készítenek. Egyik szobában erős csiriz szag terjed a levegőben. Egy gyógyulófélben levő spandylitis-es beteg könyveket köt. Hatalmas diszkótésú lexikonokat. Gyári rendelés. Három frankot kap darabjéért. A következő szobában egy idős bécsi fekszik és összetett kezekkel a levegőbe bámul.

— Nem dolgozik? — kérdem.
— Chomeur (munkanélküli) vagyok, válaszolja nevetve.

A Manufacture munkásainak élete ebben is hasonlít az igazi dolgozó életéhez. Munkanélküliség is van.

A nagy raktárban elszállításra kész, dezinficiált áruk. A megrendelők mind jónévű cégek. Bally-Schuhfabrik, Schweizerische Telephon u. Telegraphen Verwaltung, Basler Genossenschaft, stb.

A „Szóárium” hatalmas terrasz az épület tetején. Szép időben lift hozza fel ide a kerekén járó „műhelyeket”. Itt valószínűleg meg a bejárati feletti latin felírás: „Laboris lucisoue beneficio valeas”. Mialatt a barna testek izzanak a fény nap ultraviolet sugarainak hatása alatt és a csontok meszesednek, gépek kátognak, és dolgos kezek a létfontosságú dolgokat.

Wasserfallen doktor ezután a klinika egészségügyi berendezéseit, a laboratoriu mot, a hatalmas konyhát és a pompás ebédőt mutatja meg, majd a „Manu Revue” szerkesztőségébe vezet.

A „Manu-Revue” szerkesztősége

Egy szöke „kollega” korrigálja a Manu-Revue legfrissebb példányait. Különböző álláshalmozó, cikkíró fordító és rajzoló is egy személyben. Az asztalon halomban fekszenek a gépelés és sapirográfált lapok. Egy példányt kérek.

— Hát kérem, nem adhatok, mondja naivan, — mert csak holnap jelenik meg. De mikor megtudja, hogy kollegával áll szemben, hamar összefűzi a legfrissebb szám tiz lapját, sarkot ragaszt rá és átnyújtja: „Friss a Manu-Revue”.

Hamar átlapozom, Manu-Revue. Journal de la Clinique Manufacture internationale de Leysin. Megjelenik minden hó közepén. Egyesszám ára 50 cts. Két (francia és németnyelvű) folyóirat. Az első oldalon felhívás az új betegekhez a „Manu-Revue”-ben közreműködő, novellát, verset, karrikatúrákat beküldeni. Nem kívánják ingyen. 7 cts. fizetnek soronként, 5 cts. imot a fordítások soráért és 3 frs. 50 cts. ot egy rajzért. (Nem is rossz kereset, nálunk Romániában sem fizetnek többet. Vajjon itt is adós marad az újság a sordijjal?) A tartalom olyan, mint a többi dilettáns lapoké, novellák, versek, rajzok, sakkrovaj és főleg a Manufacture életét, a betegség problémáit tárgyaló cikkek.

Heil Hitler!

Mikor másfélórás kórséta után elhagyom a Manufacture-t és visszafordulva egy utolsó pillantást vetek a pompás épületre, egy harsány „Heil Hitler!” bődül el a háttam mögött. Megfordulok. A havas ösvény kanyarulatánál szemüveges szöke német közeledik felemelt karral. Szembe velem egy mankós fiatalember, nagy erőfeszítéssel egyik mankóját a másikhoz csapja, reátámaszkodik és ő is felemeli jobbkarját: Heil Hitler!

Ugy látszik a hitlerizmus fertőző bacillusait még a magaslati levegősem tudja kipusztítani...

Kazár Jenő

Ez a hirdetés csak egyszer jelenik meg lapunkban!!

27.-ik párizsi társasulazás

szeptember 1—18, között, 10 teljes nap Párizsban, 2 nap Velencében, 1 nap Milánóban. Számtalan autókárkírándulás szakértő vezetőkkel. Kényelem, elegancia, luxusszállók. Utolsó beiratkozás hét. Kérjen azonnali részletes prospektust Erdész Imre mérnök ur utazási irodájától. Cím:

Biroul de Voiaj Ing. Erdész, Bucuresti, Calea Victoriei 168.

Ár 15.500. lej mindent beleértve!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden új kettős műsor, 2 film egy helyért. Földszint 20. emelet 15. lej. I. Tannenbergről ütközött (Mazuri csata). Hinderburg zseniális hőstettének realizálása. II. Marica grófnő. Kálmán Imre operettje film. Szöke Szakáll, Verebes Ernő, Dorothea Wieck, H. Mar'schka.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: 1001 éjszaka meséje. Fősz.: Ramon Novarro és Myrna Loy. Eredeti felvételek. Csütörtökön: Ajattunk a pokol. Szerélem, izgalom és pazar tengeri látványok. Fősz.: Robert Montgomery és Madge Ewans.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemesak az érdekes és izgalmas mesés szövegek, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Kelet könyvtárában, az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

ÓRI MŰSOR

Kedd, augusztus 21.

Bukarest. 13: Grammfón, 13.45: Grammfón. 14.40: Könnyű lemezek. 19.05: Grammfón. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.15: Szimfonikus hangverseny folytatása.

Budapest. 7.45: Torna. Hanglemezek. 14.20: Fuvózenekar. 17: Asszonyok tanácsadója. 18: Előadás. 19.10: Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. — 20.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.20: Cigányzene.

Brüsszel. 18: Liszt-művek zenekaron. 19.30: Könnyű zene. 21: Tarka zenés műsor. 23.10: Tánclémezek.

Szerda, augusztus 22.

Bukarest. 13: Grammfón. 14.40: Grammfón. 14.40: Grammfón. 19.05: Rádiózenekar. 20.15: George Casana gordonkái. 22: Aureliu Demetrescu énekel. 22.30: C. Meani Karinétózik. 23.30: Éttermi zene.

Budapest. 7.45: Torna. Hanglemezek. 11: Felolvasás. 11.40: Felolvasás. 18: Révész Béla elbeszélése. 18.30: Kreszné, Drevett Nóra zongorázik. 20.50: Színmű-előadás a Studióból. 22.45: Vonósnyegyes. 23.50: Hanglemezek.

Róma. 13.30: Grammfón. 14.05: Szórázó zene. 18.10: Milánó. 21.10: Grammfón. 21.45: Guarany, Gomez négyfelvonásos operája.

ATRÓ

Egyesületi költésnél egy szó 3 lej, azaz több betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésnek 30 szavasú kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy lehet küldeni, ha portóbélyeg mellékelve van.

Egy kettőszobás és egy négyszobás komfortos lakás kiadó a Minerva Biztosító bérházában, Regele Ferdinand 37.

Majdnem teljesen új amerikai íróasztal olcsón eladó. Weisz, Str. Octavian Goga 1. szám.

Negyven éve fennálló, bevezetett verőkörről, fűszer angrozítetmekhez fiamnak társat keresek. Szükséges 250—400 ezer lej. Rentabilitás két évig garantált. Esetleg egészen átadó. Singer Emil Dej.

Asztalos tanuló felvételt fizetendő. Berkovics, Str. Eminescu 2.

Fűzők? Mellbortók? legelőnyösebben Garmid Szalomban Str. Neulcea 2, Kerner-palota.

Legalább 500.000 lej tőkével rendelkező társ kerestetik nagytömegű közszükségleti cikk előállítására megindítandó iparvállalatához. „Feltétlen rentabilis” jellege alatt a kiadó további.

מכורים ספרים מחרים מחרים machzorimok minden fordításban legolcsóbb beszerzési forrása viszonteladókra is. Weisz, Satumare, Str. Jacobini 5.

Orvosi műintézetek végzett kozmetikusok, kitűnően képzett, asszisztensek vagy társnak ajánlkozok. „Kozmetika” jellegű a kiadóba.

Szefertóra, kóser, 8000 lejért sürgősen eladó. Lebovits, Royal udvar Satumare.

Ein Religióser u. von einer Angeseferner Jüdischer familie, Mitärfreier Jungermann 25 Jahr alt welcher auf eine Existenz besitzt sucht eine passende Partei. Anträge unter „Palästina” an die Verwaltung d. Bl.

Fenyőerdők között Wagner szanatórium Balamare. Bőr-, gyomor-, rák-, máj- és fekélyes betegek speciálisan diétikus gyorskezelés. Napi ellátás fürdőkezeléssel 100—150 lej. Orvosi honorárium csak gyógyulás esetén utólag.

Szeptember 9-i húzásokon Ön is gazdag lehet, ha vásárol egy temesvári Mentő sorsjegyet. Főnyeremény egy negyedmillió lej. Sorsjegyet vásárolhat minden trafikban és sorsjegyjügnőknél. Erdélyi főeljárású Economia S. A. Succ. Cluj. Pata Uniri 23.

1—2 gimnázista fiu ort. kóser ellátást kaphat fürdőszobahasználattal. Pényes, Str. Paris 30.

Különbejárati bu/orozott szobát keresek központban fürdőszobahasználattal. „Szeptember 1” jellegű.

Jókarban levő tiszta gyermek vasgátmegvétele kerestetik. Cimeke a kiadóba. Elvesztett a P. Mihai Viteazultól a Regele Ferdinand uton át egy csomag kézműmunkákkal. Kérjük a becsült értékmeghatározást a kiadóba leadni szíveskedjék.

A legizetesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignácé vezése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandului 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonemafeltételek.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye. A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó tereádor hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvtárába utján. Vidéki képviselők kerestetnek.

— Egy szék egy kisenevi kék: Macrida nagy verekedov nevű szék együt muld. Amikor a kofel, revolvertör, Bunclija őrsége hívott, szembezállított ki, amely sülték. Végre verezni és...

— Királyi A Zsilyögyésztak: Hoffmann rozsény a Me tályát, Hersk viseő Petroz Petrozsény, Pény és Scha Vulkán a Me tályát.

— Angliában külföldi nagy jei igénybevéntik: A Paban újra előland, francia diai aranylét. Ugy hírlik. szavazása es mindössze 60 n aranylét.

— Paragvabeli valiol érdővatalos jelentpatok elfoglávial érdőtészük sok tiszté

— Aranyérős. végbébeles inger, mellszorulás, rohamok. „Ferenc Józ csakhamar eredményez. A ernye hatásan mindennegy-egy félydelik.

— Rövid hniában kiütémely halt me repülőgépen kezett. Az ur a kisere gépluzern felé. hetet töltene viharzóba vofelé. A déli mentén bizony hatalmas szöbe borító fellanatóliában vesztette. A 450 lakóház a hajléktalanok házban két több asszonytalálták annatéstét is, aki

— Mandzsuri lyók kiardattottak el. Szá az áradáskata lett össze és amangyukde szüntetj a volta miatt. irata szerint közös valutá tárgyalások, dag amerikai let intézek a dollár váltás őrség letari egyént, akik telefonon kölyezték letét család kije rendőrség in küldték a ba zolében igen lyet felhőszá

A szőlvihar kat gyökerees hajléktalanu emberlélet es megsebesült. mest teljeseban, a franc bsnás történ 24 súlyosan

HIREK

— Egy szabadságos katona vérengzése egy kisenevi kocsmában. Kisenevből jelennek: Macrida Noua külvárosban tegnap nagy verekedés játszódott le. Egy Coliacov nevű szabadságos katona rokonaival együtt mulatott Mocanu kocsmájában. Amikor a kocsmáros fizetésre szólította fel, revolvert rántott. Az előhívott rendőr, Buncilla nevű, megsebesítette. Csenedőrsége hívott, amellyel Coliacov és társai ezembeszálltak. Nagyszabású verekedés tört ki, amelynek során többen megsebesültek. Végre sikerült Coliacovot lefegyverezni és társaival együtt letartóztatni.

— Királyi kitüntetés a Zsilvögyében. A Zsilvögyében királyi kitüntetést kapta: Hoffmann Miksa bankigazgató Petroszény a Meritul Comercial-rend II. osztályát, Herskovits Hermann bankfőtiszt, viselő Petroszény. Kohn Lázár kereskedő Petroszény, Róth Vilmos kereskedő Lupony és Schatzmann Hermann kereskedő Vulkán a Meritul Comercial-rend III. osztályát.

— Angliában újra előtérbe került a külföldi nagytökekek angliai aranyletétjei igénybevételének terve. Párizsból jelentik: A Petit Journal szerint Angliában újra előtérbe került az amerikai, holland, francia és német nagytökekek angliai aranyletétjei igénybevételének terve. Ugy hírlik, hogy törvényjavaslat megszavazása esetén a letétek tulajdonosai mindössze 60 százalék értéket fognak kapni aranyletétjeik után.

— Paraguai csapatok elfoglalták egy bolíviai erődöt. Newyorkból jelentik: Hivatalos jelentés szerint a paraguayi csapatok elfoglalták a November nevű bolíviai erődöt és számos foglyot ejtettek, köztük sok tisztet.

— Aranyérmél és az ezzel járó béldagu. Iás, végbélberpedés, kelés, terhes vizelési inger, májduzzadság, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülés rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású Ferenc József vizet gyakran mindennapi használatra, reggel s este egy-egy fél pohárral mennyiségben rendelik.

— Rövid hírek mindenünne. Volyniában kiütéses tifusban újabb 17 személy halt meg. — A szími királyi pár repülőgépen a dübendorfi repülőtérre érkezett. Az uralkodó és felesége, valamint a kísérő gépkocsikba szállott s elindult Luzern felé. A fejedelmi vendégek egy hetet töltenek Svájcban. — Anglia felől viharzóna vonul a skandináv félsziget felé. A déli és nyugati norvég partok mentén bizonytalanná vált a hajózás a hatalmas szélrohamok és mindent sötétbe borító felhőszakadások miatt. — Észak-anatóliában áradásoknál 15 személy életét veszítette. Az áradat több hidat elsodort. 450 lakóház áll vízben a 1500 személy vált hajléktalanná. — Havannában egy áruházban két bomba robbant fel, amely több asszonyt és gyermeket megölt. Megtalálták annak a két terroristának a holt testét is, akik a merényletet elkövették. — Mandzsuriaiban a Jalu és az Eike folyók kiáradtak s nagy területeket árasztottak el. Százhusz halálos áldozata van az áradáskatasztrófnának. Hétszáz ház omlott össze és nyolcezer ház áll vízben. Az amangmukdeni vasútvonalon be kellett szüntetni a forgalmat a pálya alamosodása miatt. — A Chicago Tribune távirata szerint Japán és Mandzsuria között közös valutáról és vámunióról folynak tárgyalások. — A rablók, akik Labatt gazdag amerikai sörgyárost elrabolták, leveleket intéztek annak családijához és 50 ezer dollár váltságdíjat követelnek. A rendőrség letartóztatott egy Chard nevű egyént, akit azzal gyanúsítanak, hogy telefonon követelte Labatt öccsétől, helyezze letétbe a követelt összeget. A család kijelenti, hogy nem fizet, de a rendőrség információi szerint a pénzt elküldték a banditáknak. — Middlevest közelében igen heves orkán pusztított, amely felhőszakadás követett, majd jégeső. A szélvihar számos háztetőt elsodort, fákat gyökerestől tépett ki. Igen sok ember hajléktalanná maradt. A viharok hat emberéletet követelt, számos farmer megsebesült. Nebraska államban a termést teljesen elverte a jég. — Sanghainban, a francia koncesszió üzemében robbanás történt, hat kínai munkás meghalt, 24 súlyosan megsebesült.

7 éve fennálló Schwartz Menyhértné orth. zsidó LEÁNYINTERNÁTUSA

Oradea, Ep. Clorogariu (Uri u.) 8. A város központjában, az összes iskolák közelében. Intézet díj havi 1500 lej. Állandó tanárnői felügyelet. Zeneképzés. Idegen nyelvek. Prospektus.

— Százmillió lejt örökölt egy kisenevi tanár, Kisenevből jelentik: Városszerte nagy szenzációt keltett az a hír, hogy Goluckaja kisenevi tanár 100 millió lejt örökölt Amerikában elhalt nagybátyja után. Az amerikai milliómos meghagyta végrendeletében, amelyet az amerikai román konzulnak adott át, hogy örökösje köteles menhelyet létesíteni 50 férfi és 50 nő számára, ezenkívül pedig három templomot építtetni Besarabia három különböző megyéjében. A szerencsés tanár már megtette a lépéseket, hogy minél hamarabb Amerikába mehessen az örökség átvétele céljából.

— Egy barátságos arc és egy egészséges, tiszta arcszín mindig szimpatikus. Barátságos ugyan mindenki lehe és aki nem rendelkezik egy jó arcbor felett, azt egy rendszeres bőrápolással az elismert Nivea-creme által elnyerheti.

Tisztelettel értesítem a n. b. vevőimet, hogy fűzőszalagomat a Calea Victoriei 16 szám alól aug. 1-től ugyancsak a Calea Victoriei 21. sz. alá helyeztem át. Hol anyagraktáram: dusan felszerelve és a legújabb párizsi és bécsi modelleket bevezetve, a legkényesebb öltést is készítek. Itt állok a n. b. vevőim rendelkezésére. Tisztelettel: Hermann J. né.

— Egy héten belül összeállítja, hogy hány tisztviselőt ítétek elbocsátásra. Bukarestből jelentik: Ma összeültek az egyes minisztériumokban az illegálisan kinevezett tisztviselők ellenőrző táblázatainak elkészítésére kiküldött bizottságok. A munkálatok még e hét folyamán befejeződnek, mikor nyilvánosságra kerül azok pontos száma, kik elbocsátásra kerülnek.

— Coroiu bandítavezér Lengyelországba szökött? Botosaniából jelentik: A hatóságok minden erőfeszítése dacára még nem sikerült Coroiu bandita nyomára jutni. Azt hiszik, hogy sikerült neki Lengyelországba menekülnie.

— A szovjet köleség akar felvenni az amerikai piacon. Párizsból jelentik: A szovjet kölesönt akar felvenni az amerikai pénzpiacon. Siker esetén hajlandó elismerni 130 millió dollárt a régi cári rezsim adósságaiból.

— Az oradeai 1888 óta fennálló nyilvánossági joggal bíró, a Kereskedelmi Csarnok által fenntartott Fiu és Női Felső Kereskedelmi Iskolában a beiratások megkezdődtek. A zsidó növendékek szombaton az írásbeli munkálatok alól fel vannak mentve. Az igazgatóság vidéki szülőknek készséggel ad levélbeli felvilágosítást (Oradea, Alea, Gojdu I.).

Ma, kedden új kettős műsor a Royal mozgóban 2 film egy helyért. Földszint 20, Emelet 15 lej.

I. **TANNENBERGERI HÍTKÖZET (Mazuri csata)**
Hindenburg zseniális hőstettének realizálása.

II. **MARICA GRÓFNŐ**
Kálmán Imre operettje filmen Szőke Szakáll, Verebes Ernő, Dorothéa Wieck, H. Marischka.

— Spanyolországi hírek, Madridból jelentik: Egy templomépítésnél bomba explodált s anyagi kárt okozott. A merénylőket kommunista művekként tartják. A spanyol főváros több pontján kommunista vörös zászlókat tüztek ki. — Ifjú kommunista csoportja a polgári köztársasági lapok szerkesztőjéig eljutott zavaragást inszenált. Több, mint husz lövés esett. Egy golyó a zavargók egyikét halálra sebezte. A karhatalom később közbe lépett s letartóztatásokat eszközölt. — Az északspanyolországi bászok tartományok kormányfőtalalm ellenére megtartották a választásokat. Jelentősebb incidenseket nem jelentenek.

— Az Izraeli Hítközseg Előjárósága az általános közönségnek engedve elhatározta, hogy az ezévi főünnepeken új óvodájának tágas és világos helyiségeiben pótmaházat rendez be, ahol elsőrangú előímadkozók fogják a funkciókat végezni. Hogy mindenki nek hozzáférhetővé tegye, hogy a főünnepeken nívós istentiszteleten vehessen részt, ezen pótmaházban az imaszékjegyek igen mérsékelt árral állapították meg. A bérletek kiváltásának ideje ugy a főtemplom, mint a pótmaház imaszékjeire f. évi augusztus hó 25-én kezdődik. Itt jegyezzük meg, hogy az előjáróság újból elhatározta, miszerint a főünnepekre sem magánosan, sem egyesületeknek pótmaház létesítésére engedélyt nem ad.

— Saját kísérletezőjét ölte meg a mérgezőgáz. Párizsból jelentik: A hadügyminisztérium gázlaboratóriumában előállított mérgező gáz megölt egy mérnököt, annak ellenére, hogy gázálarcot hordott a kísérletnél. Négy más személyt súlyos mérgezéssel kórházba szállítottak.

Váltsa meg ujévi üdvözetét a Keren Kajemet után

Nemcsak pénzt és munkát takarít meg, hanem a zsidó országépítéshez is hozzájárul.

Az üdvözeteket az Uj Kelet közli ros hasanai számában s így — anélkül hogy gondolkoznia kellene azon, kinek kell üdvözetet küldenie, kinek nem — eljutnak jókívánságai minden rokonához, ismerőséhez, üzletfeléhez. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözet folytatódagasan közölve	30 lej.
Egyszerű üdvözet külön sorban	50 lej.
Egyszerű üdvözet külön szöveggel	100 lej.
Nagyalakú keretes üdvözet üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250 lej.

Üdvözeteket felvesznek a Keren Kajemet biztosok és perselyűritők, valamint az Uj Kelet megbizottai.

A népszövetségi mandátumbizottság jelentése Palesztináról

GENF, augusztus 20. Mint ismeretes 1934 júniusában tartotta meg 16 ik ülészakát a Népszövetség állandó mandátumbizottsága. A bizottság most készült el jelentésével, amelyet beküldött a Népszövetség összes tagállamaiknak. A jelentés Palesztinára vonatkozó része tudomásul veszi a mandátárius hatalom intézkedéseit a kolonizáció, a mezőgazdasági fejlődés és szövetkezeti társaságok támogatása terén. A bizottság ezenkívül megelégedésével konstatálja, hogy Palesztinában továbbra is kedvező gazdasági viszonyok uralkodnak.

Ezen általános megállapítás után a jelentés külön pontokban foglalkozik az ülészak napirendjén szerepelt kérdésekkel. A jelentés köszönettel veszi a kormány bejelentéseit az 1933 októberi zavargásokról és a kormány azon ígérését, hogy a palesztinai haderő megfelelően biztosítja az ország belső nyugalmanak rendjét. Hasonlóképpen tudomásul vette a bizottság a palesztinai községi önkormányzat kiépítésére foganatosított rendeleteket és intézkedéseket, valamint a kormány a palesztinai közoktatás kiépítésére vonatkozó ígérését.

A jelentés ezután a különböző zsidó és arab petíciókkal foglalkozik. A Vad Leumi, a palesztinai főrabbinátus és az Agudasz Jisraél panaszt emeltek az ellen, hogy a mohamedán egyházi bíróságokkal szemben a zsidó rabbi bíróságok hátrányos helyzetben vannak. Az Aguda viszont különálló hitközségként való elismertetését kérte.

Az első kérdésre vonatkozólag a bizottság megállapítja, hogy a mohamedán vallási bíróságok előnyösebb jogi helyzete a török uralomból fennmaradt jogviszonyok következménye. Ebből kifolyólag a mohamedán bíróságok valóban különleges helyzetet élveznek a többi felekezetekkel szemben és így tényleges egyenlőtlenség áll fenn. A bizottság még sem tud konkrét javaslatokkal élni a helyzet megváltoztatására, reméli azonban, hogy a mandátárius hatalom meg fogja találni a módját annak, hogy ez az egyenlőtlenség ha nem is formailag, de a pénzügyi kezelés terén kiküszöböltesse. Ami az Aguda kívánságát illeti, a bizottság tudomásul veszi a kormány bejelentését, hogy az ügyre megfelelő megoldást fog keresni.

Az arab petíciókra vonatkozólag a jelentés csak annyit mond, hogy a bizottság azoknak nem tud eleget tenni.

מודעה!

בוה אהנו מודיעים לכלי שועד הקהלה העברית בסרט החלים למלאות את מקום משרת הרב הפנויה החל מן 1 לינואר שנת 1935 לפי התנאים דלקמן:

- (א) על המועמד להיות אורח רומניה.
- (ב) הוא צריך להביא תעודות הוראה מרבנים גאונים מובהקים על טוב ידיעותו בתלמוד ופוסקים בכלל והוראה אסור והיתר בפרט.
- (ג) שידע את שפת המדינה על בוריה כדי לנאום בה קבל עם ולנהל משא ומתן עם הרשות בשפה שיהיה צורך בוה. שהיה לו גם ידיעה הוגנה במדעים הכלליים.
- (ד) מספר שנותיו לא יעלו ליותר מ-45.
- (ה) המועמדים צריכים להשתמע רק במשך שלשה החודשים מיום פרסום מודעה זו על-פי הכתוב:

Comunitatea Evrească Siret, Bucovina.

- (1) המשכורת תקבע לפי הסכם שני הצדדים.
- (2) הוצאות הדרך ותורו רק להמועמד שיתקבל למלאות את המשרה.

סרט זי תמו התרצ"ד.

בשם הקהלה העברית בסרט ט ד"ר יוסף גולדהמר הנשיא.

Savers, Jelige: „Gyilkosság”. Egy hír detéiroda titkai: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektivsorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvcsatályában az összeg és portóköltés előzetes beiktatásával.

UJ KELET Legújabb hírek

Jugoszláv földön teljes épségben értek földet Cosyns és Van der Elst belga sztratoszférepülők

Cosyns meg van elégedve a vállalkozás tudományos eredményeivel. Lezuhantak az amerikai olasz repülők

BELGRÁD augusztus 20. Cosyns és Van der Elst sztratoszférepülők az osztrák-magyar jugoszláv határ közelében, Szinovlje község határában, a muraszombati kerületben teljes testi épségben földet értek ballonjukkal. Noha a földetéréskor viharos volt a széljárás, a ballon gondolatjában elhelyezett műszerek nem sérültek meg.

A ballon lerögzítésénél földművesgazdák segítettek a sztratoszférepülőknek. A községi igazgatótanító megjelent a leszállási helyen s meghívta lakásába a kimerült sztratoszférepülőket, akik a meghívást elfogadták s az éjszakát az igazgatótanító lakásában töltötték. Cosyns és Van der Elst rövid alvás után hajnalban már újra kimentek a ballonhoz s megkezdették annak leszerelését. Cosyns kijelentette, hogy 16 ezer méteres magasságot értek el.

A vállalkozás tudományos eredményeivel meg van elégedve. Minden programszerűen folyt le, csak rádióleadójuk defektusa zavarta meg kissé őket. Ezért adtak le az egyre gyengülő energiájú adóval SOS jeleket, amelyeket Csehszlovákia területén fel is fogtak. A jugoszláv kormány külön vasúti szerelvényt bocsátott a két sztratoszférepülő rendelkezésére, amely már befutott Muraszombati állomásra. A kocsiakra felszerelik a ballont és gondolat s ezen utba indulnak vissza Belgium felé.

LONDON, augusztus 20. Az aviatikai miniszterhez érkezett jelentés szerint a Leonardo da Vinci repülőgép, amelyen Pond és Sabelli olasz repülők Olaszországból Dublínba indultak, a Walesi hegyekben, Newport közelében lezuhantak. A két repülő könnyebben megsérült, gépük teljesen összetört.

Hányadik már a sztratoszférepülés? Hatodik? Róla is lehet mondani, hogy becsülettel működik. Piccard első felszállása óta és Cosyns mostani felszállása közt négy felszállással próbálták megfejteni a sztratoszférepülés titkait s e kísérletek közül a negyedik katasztrófával végződött: az orosz Osszeavichim Társaság Sirius nevű léggömbjének pusztulásával és három utasának szörnyű halálával. Nem maradt e sze rencsétlen kísérlet után más eredmény mint egy érdekes feljegyzés arról, hogy milyenek az ég színváltozásai, amint a léghajó feljebb és feljebb viszi utasait a sztratoszférában. Tomson, a moszkvai meteorológiai hivatal tudományos munkatársa a Sirius utasainak optikai megfigyeléseiről írt tanulmányában ezeket mondja el a légi magasságoknak ezekről a csodáiról: 8500 méternyi magasságban az ég színe kék volt, 11 kilométeren sötétkék, 13 kilométeren ötébolyaszín, 19 kilométeres magasságban sötét ibolyakék, 21 kilométer magasságban feketeibolyaszín, szürke és 22 kilométeren feketeszürke. A Sirius 22 kilométernyi magasságot ért el.

A céltudatos sztratoszférepülések korszaka, mint mondtuk, Piccard tanár első felszállásával kezdődött. A svájci eredetű, belga tanár, kit Kipper nevű tanársegéde kísért el uttóró vállalkozásában, 1931 május 28-án szállt fel léghajóján Augsburgban s hogy csak a magassági rekordot említsük,

15.780 méternyi magasságot ért el. Az Oetzli lapok egyik glicserén ereszkedett le Oberurgl közelében. Másodszor, megint Piccard, Zürichből startolt 1932 augusztus 19-én és 16.500 méter magasságig emelkedett.

A következő sztratoszférepülés hősei Prokofjev, Birnbaum és Godunov orosz pilóták. Ezek 1933 szeptember 30-án Leningrádban szálltak fel s Moszkva közelében értek földet. Hivatalos megállapítás szerint 18.900 méter magasságig emelkedtek.

Az amerikai Settle és Fordney Ohio

Ma lesz a Mussolini—Schuschnigg találkozó Firenzében

Elkobozták Rintelen vagyonát

BÉCS, augusztus 20. Ma, kedden lesz Firenzében a Mussolini-Schuschnigg találkozó. Az osztrák kancellár a Bécsbe érkezett Starhemberggel folytatta tanácskozás után kedden reggel in duj Olaszországba.

Starhemberg tegnap este érkezett vissza az osztrák fővárosba, ahol a Duce fiával, Mussolini Vittorióval fog találkozni.

Ezzel kapcsolatban jelentik Rómából hogy Mussolini és felesége búcsút vettek Dollfuss özvegyétől és két gyermekétől. Az özvegy és gyermekei tegnap Velencéből elutaztak Bécsbe, ahova ma megérkeztek. A Duce visszaindult Toscanába, a hadgyakorlatokra. Amint Bécsből jelentik, Dollfuss özvegye érkezésénél az önkéntes védelmi alakulatok diszszázada sorakozott fel az asperni repülőtéren. Az érkező özvegyet Schuschnigg kancellár és a kormány több tagja fogadta a repülőtéren.

Egyidejűleg Bécsből azt az érdekes

Maniu állítólag bejelentette, hogy részt kíván venni a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsülésén

Egy bukaresti lap terjeszti a valószínűtlenül hangzó hírt. Erős időben dolgozik a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa a pártprogram összeállításán

KONSTANCA, augusztus 20. A nemzeti parasztpárt tanácsulása Mihalache vezetésével naponta két ülést tart, melyen az ország különböző problémáinak felölésével megalkotják a nemzeti parasztpárt programkeretét. A konferencia első határozata a közegészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos követelésekről szólt, melyről hivatalos közlemény is adtak ki. Eszerint az elnöki tanács dr. Lupu elnökletével három 4 órás ülésben foglalkozott a falusi higiénia és egészségügy kérdéseivel és megállapította azokat a követeléseket, amelyeket a nemzeti parasztpárt programjába beiktat. Az egyes szakreferensek jelentéseim hosszas vita indult meg, amelyeken Mihalache, Lupu, Mirto, Ioanitescu, Armand Cali-

államban. Akron mellett 1933 november 20-án szállt fel és a New Jersey állambeli Bridgeton közelében ereszkedett le. Az orosz rekordot nem tudták megdönteni, mert csak 17.500 méter volt a magasság, melyet elérhettek.

Utánuk következett s tartja 22 kilométeres rekordját a katasztrófális végű orosz Sirius-expedíció. Ez a léggömb 1934 január 26-án Moszkvából szállt fel s a magassági világrekord megjavítása után már leereszkedőben volt, amikor hirtelen szélroham kapta el és letépte a gondolat a ballonról. A léggömböt elsodorta a szél, a gondolat pedig több mint tíz kilométeres magasságból irtózatossá erővel zuhant a földre a moszkva—kazáni vasútvonal mentén levő Kabos Kino állomás közelében. A beisejében volt három pilóta holtteste a felismerhetetlenségig roncsolódott össze.

A magassági repülésnek abban az időben, mikor még nem sztratoszférepülés volt a neve és nem volt oly specializáltan tudományos célja, mint a mostaniaknak, voltak már Piccard előtt is hősei, de voltak áldozatai is. 1875-ben a francia Crocé-Spinelli, Sivel és Tissandier szálltak fel

Zenith nevű léggömbjükön azzal az elhatározással, hogy oly magasra szállnak, amely magasra csak lehet. A megrikkult levegő hatásait akarák magukon tanulmányozni. Fel is értek 8600 méter magasságra s két órával az elindulás után Párizs mellett szállt le a léggömb. Csak egy ember élt rajta: Tissandier. Két tőrrel annyira elvesztette erejét, hogy az oxigénkészüléket sem tudták már kezelni és a léghajó nyitott kosarában meghaltak.

Hawthorn C. Gray amerikai kapitány 1927 november 4-én szállt fel léghajójának kosarában s 13.000 méter magasságban dobta ki az utolsó homokzsákot. Feljegyzései ekkor értek véget. A felszállást követő 24-ik órában megtalálták, egy erdő fájába akadva, a léggömböt. Gray nem élt már.

Ennek a — hogy úgy mondjuk — a v. korszaknak utolsó hősi halottja Benito Molas spanyol kapitány volt. A szerencsétlenség 1928 szeptember 16-án történt vele. Léggömbje 11.000 méter magasságig emelkedett fel s néhány óra múlva már ismét leszállt kormányosának holttestével. Nem volt a kapitány testén semmi sérülés. De az oxigénpalackja üres volt...

Ime, ezek a holtak s a diadalmasan évmemarádottak voltak Cosyns elődei a sztratoszférepülésben.

resszusa összeül. Tegnap a munkás-problémákról tartott megbeszélésen résztvevő Tilea és Popovici Mihály is. A kértés előadója Ioanitescu volt.

A Tempo nemzeti parasztpárti körökből úgy értesül, hogy Maniu bejelentette az elnöki tanácsülésben való részvételét. A lap szerint Maniu szerdán érkezik Konstancába. A hír egyáltalában nem valószínű és azt fennartással közöljük. A Maniu-csoport kolozsvári vezetői nem tudnak Maniunak erről az elhatározásáról.

Három liberális gyűlésen beszélt tegnap a Skoda-ügyről Bratianu Dinu

BUCURESTI-BUKAREST, augusztus 20. A tegnapi megyesi, tordai és gyulafehérvári gyűléseken Bratianu Dinu kihangsúlyozta, hogy a liberális párt hivatásra folytatni a régi liberális kormányok idején megkezdett munkát, reintegrálni az erkölcsöt, a rendet és fegyelmet. Súlyosan bírálta az előző kormány rendszerét főleg a Skoda-üggyel kapcsolatban. Az erdélyieknek meg kell kapniok azt a helyet, amelyet számuknál és ugye békében mint háboruban megmunkált képességeiknél fogva megérdemelnek. Ami a Skoda ügyet illeti, jól tudják, hogy vannak emberek, akik pénzt kaptak a nemzetvédelem kárára és a nemzeti ipar rovására. A parlament vizsgálata feladata rendkívül nehéz, mert nem tudja a ténnyel bizonyítani, kik azok, akik juttatásokat kaptak, a büntösök akkor az állam élén állottak és megkönyvitették Zeletzkynek az iratok elűntetését. De ellentmondó vallo másaikból és nem igazolható vagyunkól kitűnik a valóság, mert köztudomású tény, hogy azok, akik tegnap még szegények voltak ma új gazdagok. Ez a teljes bizonyíték és a Skoda-ügy rámutatott ennek az okaira. Hevesen támadta ezután a koncessziók politikáját és kijelentette, hogy a parasztférfal formula csak félrevezetés a néptömegeknek.

Rejtélyes módon tűnt el egy amerikai prédikátor

NEWYORK, augusztus 20. Két ember jelentkezett, akik azt állítják, hogy Askew prédikátort, akiről azt hitték, hogy banditák rabolták el, ma éjjel hamis néven látták egy szállodában szobát foglalni. A vallomás szenzációt keltezt, mert Askew eltűnését homály fedti.

FRATEBNITAS Könyv- és lapkiadó vállalkozás, Olai Strada Barza 2, Ety E. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în m. No. 224713-92

10. Telefon: 9
Havonta 110,
avre 600, egés
főldre: Havon
télévra 12, egé
délérek díjza
KELET az
aidóság egye
keink utányo
rés megjelölés

Katonai a firenzei

Hatályon törvényt

RÓMA, augusztus 20. A solini Firenzében Schuschnigg elnökletére. A villá Suvich, továbbá kár, Strace, a Ciano sajtófőnök kormányelnök, hosszat folytattak kulturális ról, melyeknek ták, hogy teljes Ausztria függését illetően. E fogásban is, hveken lefekték együttműködésébb kell fejle

A tanácskozárok kancellár munkatársának amelyben közszemélynek és n szági fogadt hogy a kanca nyomban érezt fakadó erkölcs Olaszországban szönetét fejezzén nyújtott hogy ak ormá ványa folytatni Mussolinivel f Duce legmessze sitotta Ausztria a kérdésben alakult ki. Auszrághoz változni fogják a c birodalomban védelmének pa helyreállhat a szony a két áll

Egyidejűleg nemzeti közp körökben azt ják, hogy Mu firenzei találka a Habsburg katonai, vagy sem. Ez az in flos körökből s

Firenzei jelen kancellár a m zott Génuaiba.